

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési ára:
Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőség: 107, kiadói hivatali távbeszélő sz. 67.

A Tatar-hágó hőse.

A történelem számontartja: hányadik szabadságharcát vívja a nemzet. Az orosz imperialista törekvésekkel szemben a harmadikat.

Először 1849-ben taposta és dúlta hazánk földjét és áldozatul adtuk Petőfi Sándort is. Az első világháborúban könyörületet nem ismerő hor-dák ugyancsak ott gyilkoltak Erdély havasain és bizony sok magyar vérbe került, amíg visszavertük őket a határon túlra.

Most ismét a határok előtt sűrűsödnek Istent nem ismerő tömött soraik. Ismét szabadságharcot kell vívunk velük, hogy ezeréves földünket, keserves verejtékkel megáztatott göröngyeinket becsülettel megtarthassuk. A Tatar-hágó előtt tíz napon át tombolt a legvéresebb csata, Európa mindenre elszánt Batu Khánja, a vörös cár ezen is uralkodni akart. Itthon, ahol a légítámadások sötét gondjaival, a mindennapi kenyér verejtékes megteremtésével van elfoglalva a nemzet, döbbenet eszmélt sorsa új fordulatára: itt a harmadik szabadságharc, amelyet mindenáron meg kell nyernie, mert a csata elvesztése egyet jelentene a végső pusztulással.

A Tatarhágó szikláit ezekben a véres és kegyetlen napokban csapatai élén egy hallgatag, fegyelmezten magábanéző, félelmet és megalkuvást nem ismerő férfi védte: *vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc* altábornagy, a magyar cserkészrajongásig szeretett Főcserkésze. Neki köszönheti a nemzet, hogy az ország belső útjait 1849 és 1914 tele után nem szaggatják újból orosz aknáknak és gránátok tízezei.

Delatyn, Dora, Jaremcze, Jemma, Mikulinczin látták ezt a férfit harcolni, parancsokat adni, támadni, védeni egyaránt. Mindig és mindenütt ott volt az első tűzvonalban. Bá-

torított és példát mutatott. Törzsszálása sem igyekezett az első vonal aknatüzének poklától távolabbi és biztonságosabb terepet választani. Személyesen vállalta katonái sorsát, harcolt, vezetett és végül is tíz napi halálos erejű csata után megállította az ázsiai acélfalat, itt-ott be is horpasztotta és megmentette a hágót, amelyen a vörös halál akart átosonni Magyarországra.

Büszkeségünk lett, erőnk, védelmezőnk és mintaképünk. A Főcserkész méltán követelheti fiaitól az emberebb ember és magyarabb magyar cserkészszemének kimunkálását, mert ezuttal is most pusztító csatákban, hatalmas ellenféllel szemben mutatott példát minden magyar ifjúnak, hogy mit vár tőlünk mindannyiunktól a magyar nemzet.

Kereskedelem, ipar és hitelélet 1943-ban.

Mohács város kereskedelmi életében az elmúlt évben különös eltérések nem történtek. A háborús viszonyok nagy nehézségekkel járnak, amelyeket azonban közös erőfeszítéssel és fokozott kötelesegteljesítéssel iparkodtak a kereskedők áthidalni. Ha vissza-pillantást teszünk az első világháború harmadik évére, akkor azt látjuk, hogy a lakosság ma aránytalanul jobban van ellátva. Ügylátszik a szervezés ma sokkal jobb, mint azelőtt. Ez az állapot mutatkozott a múlt évben a kereskedelemben is, tehát azt a következtetést kell leszűrni, hogy a túlsúlyban levő keresztény kereskedelem hivatásnak tartja foglalkozását és részt kér a fokozott kötelesegteljesítésből és áldozatvállalásból. Öröndetes az a tény is, hogy a múlt évben Mohácson kényszeregyezés nem történt, áru elvonás vagy áru uzsoráért eljárás nem indult. Tagadhatlan nehézségek voltak és vannak, mert a lecsökkentett haszonkulcsokkal szemben a dologi kiadások, személyzeti fizetések, fűtés, világítás, stb. erősen megnövekedtek.

Figyelemmel kísérve a Baross Szövetségben tömörült kereskedők működését azt a tapasztalatot merítettük, hogy a keresztény kereskedők a hatóságok rendelkezéseit mindenkor pontosan betartották, a hatósági cikkeket elosztását lelkiismeretesen végezték. Ezek a tények reménységgel töltöttek el bennünket és hiszünk, hogy a még elkövetkezendő nehézségeket is átvészeli. A Baross Szövetség tagjai minden egyes hazafias megmozdulásból kivették részüket.

Önálló iparosaink száma 904. Az iparosgédek száma 394. A tanoncok száma 332, önálló iparosaink számában lényeges vál-

tozás nincsen. A segédek és tanoncok számában némi emelkedés mutatkozik. Az emelkedés az építőiparral kapcsolatos szakmákban fordul elő. Iparosaink foglalkoztatása főleg az építőiparral kapcsolatos szakmákban volt jelentős, bár itt is sok nehézségbe került az ipartestületi kiutalás alapján téglá, cserép, bádóg, szerszámfa, cement, stb. beszerzése.

A többi szakmák iparosainak anyagellátása, bár némi késsedellel jár, de az adott körülményekhez képest megnyugtató, csupán a lábbeli szakma érzi a háborús gazdálkodás nehéz terheit, mert igen csekély mértékben jutnak lábbeli-utalványokhoz.

A természetes alapanyagokkal dolgozó ipar az értékesítés szempontjából kielégítő helyzetben van, de a műrosztos anyagokkal dolgozók gyártmányainak értékesítése igen nehézkes.

Az anyagellátás — eltekintve néhány kisebb szakmától — igen ügyes-bajos, mert az anyagokat későn és csak részben szolgáltatják sok esetben ki.

A hitelviszonyok tekintetében kézművesiparosaink igen csekély része van érdekelve s ezek hitel-igényét a városi kisipari hitelakció kielégíti.

A társadalombiztosítással kapcsolatban iparosaink részéről az az általános óhaj, hogy befizetésük alapján ők és családtagjaik is részesüljenek betegellátásban, továbbá, hogy Mohácson OTI kerületi pénztár állítsanak fel, hogy a megnagyobbodott délbányai háromszöggel az érdekeltek nagyobb időpocsékolás nélkül intézhessék el ügyes-bajos dolgaikat.

Iparoktatás terén az ipartestület kalkulációs tanfolyamokat tartott. Ipari tanfolyamokat a

mult évben nem tartottak, mert azok tartására megfelelő helyiség nem áll rendelkezésre. A testület ügyvitelére a nagytömegű anyag-utalványozás miatt többlet munkát igényelt. Az ipartestület alap szabályszerűen a testületi bevételek 10% át a megrokkant iparosok segélyalapjára fordította, ugyanígy a bajtársi szolgálat terén jelentős összeget juttatott a bevonult iparosok családtagjai részére. Ipartestületi szék működésére az elmúlt év folyamán nem került sor.

A hitelélet. A pénztintézetek működéséről az alábbi kimutatás nyújt helyzetképet. Mohácsi Takarékpénztár Rt. alaptőkéje 560 000 P, kihelyezések összege 3 334 141 P, betétek összege 1 741 849 P. Mezőgazdasági és Iparbank Rt. alaptőkéje 150 000 P, kihelyezések összege 950 000 P, betétek összege 598 265 pengő. Mohácsi Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet OKH tagja alaptőkéje 51 470 P, kihelyezések összege 366 693 P, betétek összege 17 071 P.

Kölsönös bizalom, bajtársiasság és megértés.

Beszámoltunk arról, hogy a m. kir. belügyminiszter Szekszárdról *Tóth Elek* m. kir. rendőrfőtanácsost Mohácsra helyezte s a mohácsi rendőrkapitányság vezetésével bízta meg, aki hivatalát már át is vette. *Tóth Eleknek* Szekszárdról történt eltávozásának alkalmából a Tolnavármegyei Ujság ez év augusztus 5-iki száma ezt írta: *»Tóth Elek* rendőrfőtanácsos Kiskunhalasról két évvel ezelőtt került Szekszárdra s működése nemcsak a vele együtt hivataloskodó helyi hatóságok legteljesebb elismerésével találkozott, hanem hamarosan megszerezte a város egész közönségének szimpátiáját is. Mint beosztott tisztviselőtársainak megértő barátja, altisztikarnak atyai jóindulattal való fellebbvalója, már itteni működésének kezdetén megteremtette azt az összhangot, amely ezekben a nehéz időkben elengedhetetlen feltétele a sikeres, százszázalékos végrehajtó pontos közbiztonsági munkának. Uri lényével, lebilincselő közvetlenségével kedvelt tagja lett a szekszárdi társaságnak, amely — épügy mint a kiskunhalasi lakosság is — őszinte sajnálattal veszi tudomásul távozását. Mohács társadalmának mindenesetre nagy nyeresége lesz *Tóth Elek* oda-helyezése.

A mohácsi rendőrkapitányság

Van-e typhus veszély Mohácson?

Az utóbbi napokban az a hír terjedt el városszerte, hogy jelentős mértékben emelkedett Mohács város területén a typhus megbetegedések száma és a László kórházban is mintegy 40—50 typhusbeteg áll gyógykezelés alatt.

közvetlen modorú új vezetőjével, hivatalának átvételekor beszélgetést folytattunk s kérdést intéztük hozzá, milyen benyomást keltett rá Mohács városa?

— Nagyobb városból kerültem kisebb városba — felelte *Tóth* rendőrfőtanácsos — ez azonban mit sem von le abból, hogy ne szerethetném meg Mohács városát, sőt azt mondhatom, hogy ezt a kedves dunaparti várost máris szívembe zártam, amelyen a háború dacára meglátszik az erőteljes fejlődés és városiasodás, kedves virágos és fás utcáival szép középületeivel a város és hivatalai vezetőségének, nemkülönben a város lakosságának magyaros közvetlensége már is megszeretlette velem Mohács városát és ez olyan alap, amelyre nyugodtan építhetem fel mindazon elgondolásaimat, melyek szükségesek a rendőrhatalóság részéről a város vezető hatóságával és a város közönségével való zavartalan együttműködés érdekében.

Milyen tervei és elgondolásai vannak Főtanácsos úrnak a hivatalvezetést illetően — kérdeztük *Tóth Elek* főtanácsost?

— Mint minden hivatalnál, úgy különösen a rendőrségnél megfelelő időre van szükség — feleli *Tóth Elek* — hogy a várossal, annak lakóival megismerkedjem s így ma még meghatározott programot modáni nem tudok, de az nem is szükséges. Kölcsönös bizalom, megértés és bajtársiasság vezesse minden tettünket s ezt nemcsak hirdetem, hanem a legteljesebb mértékben gyakorlom is. Ezt a bajtársiasságot kérem a megfelelő bizalommal párosulva közvetlen munkatársaimtól, a város hatóságainak és hivatalainak vezetőitől, magától a város közönségétől is. Ajtóm mindenki előtt nyitva áll, híve vagyok a közvetlen és gyors elintézkedéseknek, amit csakis kölcsönös támogatás, legteljesebb bizalom mellett lehet a szolgálat megköveteltéséig és igazságosság megsértése nélkül ellátni. Önfegyelmében és feltétlen, százszázalékos köteleltségteljesítésben látom ma körülhatárolva teendőinket úgy, amint százszázalékosan kell elvégeznie hivatását a Kárpátok sziklás rengetegeiben mindannyiunk és hazánk életét védő honvédségnek is. E téren különös megelégedettség és öröm tölt el, hogy Mohácson kiválóan működő, fegyelmzetten felkészült és felszerelt Légo szervezetet találtam és a légoltalmi szervezetek parancsnokainak, nemkülönben az osztagokhoz beosztottak fegyelmzettsége, szolgálatkésztsége láttán, mint a város légoltalmi parancsnokát is megnyugvással tölthet el az a tudat, hogyha netalán tán a várost terrortámadás érné, ez a légoltalmi szervezet mindent el fog és el tud követni, amit emberileg elkövetni lehet, az emberi élet megmentésénél és károk csökkentésénél.

Búcsúzóul még csak annyit: ahol bizalom és egymás munkája iránti megbecsülés áll fenn, a legnehezebb helyzetben is győze delmeskedhetünk.

HIRDESEN
a Mohácsi Hirlapban.

Mint hogy a város vezetősége részéről évek óta folytatott küzdelem a typhusmegbetegedés ellen mind nagyobb és nagyobb eredményt könyvelhet el, hisz az 1943 évi polgármesteri jelentés szerint is mindössze 32 megbetegedés történt, mely azonban mind könnyebb lefolyású volt, kérdést intéztünk *dr. Németh János* városi t. orvoshoz, mennyiben felel meg a valóságnak a városban elterjedt híresztelés? Typhusveszélyről, — felelte *dr. Németh János* kérdéseinkre — az utóbbi években Mohácson már nem lehet beszélni és a még előforduló megbetegedések nem lépik túl az országos átlagot. A város vízellátása érdekében igyekszünk minden lehető elkövetni, hogy a város közönsége minél jobb és egészségesebb vízzel legyen ellátva. Mohács városának alacsony fekvése következtében azonban e téren megnyugtató és tökéletes megoldást csakis a vízvezeték és a csatornázás hozhat, ami egyébként már szerepel a város programjában, annak nagyszabású voltánál fogva gyakorlati megvalósítására természetesen csak a háború után kerülhet sor.

A László kórházban jelenleg legnagyobb részt nem Mohácsról származó 21 typhusgyanus beteg áll megfigyelés illetőleg kezelés alatt, ezeknél azonban ezidő szerint typhus nem nyert megállapítást, a betegek vérvizsgálata most van folyamatban. A vérvizsgálat beérkezése után annak eredményét megnyugtatóképpen a város közönségével közölni fogjuk.

A Dunában való fürdés semmiféle veszéllyel nem jár a typhus illetően. A kórháznak a, sokácrévhez vezetett csatornáját megfelelőképpen fertőtleníti, miután azonban a typhusmegbetegedések legnagyobb százaléka általában augusztusra és szeptemberre esik, s különös figyelemmel a fertőtlenítőszerrel szűk s korlátozott mértékére a csatorna befolyása környékén a fürdés nem kívánatos, úgyszintén a vízmerítés és a Duna vízének ivása sem. Hatóságilag e helyen, vagyis a dunai sokacrévben a dunai fürdést és a Duna víznek ivásra való felhasználását el is fogjuk tiltani. — A csatornabefolyástól lefelé néhány száz méterre az esetben, ha a víz esetleg meg is fertőződött volna a csatorna beömlésénél, a typhus bacillus már nem igen mutatható ki. Mint hogy azonban a városi oldalon egyébként is hatóságilag tilos a fürdés, leghelyesebben teszi a fürdőző közönség, ha kizárólag a szigeti oldalon fürdik, ahol typhus szempontjából semmiféle veszély nem áll fenn.

A szokatlanul nagy hősségre való tekintettel nemkülönben a háborúval járó szállítási nehé-

ségek következtében fokozottabb tisztaságra s pedanteriára kell felhívnom a város lakosságát a tisztálkodás, az étkezés előtti kézmosás, az élelmiszerek megfelelő kezelése a WC helyiségek gondos tisztán tartása az átlagot meghaladóan történik emberi számfálás szerint mindent megtettünk, hogy betegségek a lehetőségét is kizárjuk.

Hazánk érmeinek áttekintése.

Írta: *Brand Ede.*

Folytatás.

Vegyesházbeli Róbert Károly vereti az első aranyforintokat (Florencc — Florenus — forint) és ezüst garasokat. Elrendelte, hogy az ezüst denárokat és garasokat jó ezüsből verjék. A garasok a mai pengő nagyságúak Szt. László király alakjával.

Nagy Lajos. A fiorenci arany típusok, közelednek a magyar típusokhoz. Az első típus lilommal és Keresztelő Szt. Jánossal van verve. A második típus előlapján már a magyar Anjou cimerepajzsot találjuk. A harmadik típusot már egyedül a magyar védszent László király képe jelenik meg.

Zsigmond király alatt veretnek a quartingok (vierling magyar fitying) apró rossz ezüsből vert apró pénzek. Ma is még szólás mondás: ném ér egy fityinget sem.

Hunyadi Jánosnak pénzverési joga volt Háromféle obulusain és denáriain neve mellett külön-külön I. Ulászló, V. László, Brankovics György despota neve szerepel.

Hunyadi Mátyás dicső uralkodásának nyomatit az érmein is felismerjük mert az ezüst és arany is kitűnő anyagból való. Érmein először látjuk Magyarországot védőasszonyának Szűz Máriának képét, ki a karján a gyermek Jézust tartja. Nemzeti múzeumunknak 300 eltérő változatos Mátyás aranya van. Aranyai egész Európában el voltak terjedve és amulettként viselték.

II. Ulászló idejében az érmelek hazánkban is új korszakba lép. Amerika fölfedezésével (1492) Európába özlött nagy mennyiségű arany és ezüsttel nagy éremfajok, többszöri aranyak, tallérok veretnek, évszámmal ellátva. Köriratuk averse Moneta Wladislai Regis Ungariae, reverzen Szt. László alakja van.

II. Lajos alatt a pénz rosszabbítását rendszeresen üzték, a pénzverés jogát külföldre adták. A mohácsi vész egyik következménye volt Erdély különválása. Ezen időtől Erdély fejedelmei külön érmekeket verettek.

Habsburg ház. I. Ferdinánd idejében az ezüst tallérok hamisítását nagyban üzték. Múzeumunkban is van e korból hamis ezüst tallér. A Habsburgok az ország függetlenségének rovására a pénzverést a bécsi udvari kamara joghatósága alá helyezték. Miksa már sást alkalmaz. Rudolf alatt a körmöci aranyokról Szt. László képe már eltűnik. II. Mátyás alatt a tallérokról már minden magyar vonatkozást elszikkasztottak, ami országszerte nagy felháborodást keltett. I.

Lipót hosszú uralkodása alatt sokféle pénzt veret, melyeken a király képe nagy fűrtös parókával van feltüntetve. Uralkodása alatt új pénz a *poltura* 1 1/2 kr. értékű és a 1/2 polturát kitevő duarium. A török 145 éves megszállás alatt magyar pénzt nem veretett. II. Rákóczi Ferenc arany forintokat, ezüst polturákat veretett. Réz polturákat liberálnak hívták Pro libertate fölírással.

II. József alatt megszűnt a magyar poltura és denár kibocsátása

I. Ferenc tömérdek bécsi, úgynevezett bécsi bankókkal árasztotta el az országot. Az arany és ezüst pénz teljesen eltűnik a forgalomból. A szerencsétlen francia háború miatt bekövetkezett devalvációval a papír és rézpénz névértéke 1/3 ére, a 30 krajcár 6, a 15 krajcár 1 re sülyledt. 1848—49 i szabadságharc alatt a magyar kormány 1. 2. 5. 10. 20. 100. forintos papírpénzt adott ki. Érdekes volt a 3 krajcáros rézpénz meséje. Ez a rézpénz két ezüst forint nagyságú részből van összenyomva. Próbálták a szétfeszítést mert az a hiedelem volt elterjedve, hogy minden 1000 ikben egy arany van a két lap között. Komárom vára a megszállás alatt 8 és 10 krajcáros papír szükségpénzt adott ki a magyar álladalmi nevében. Kossuth Lajos a világios fegyverletétel után Törökországba, onnan Angliába, majd az Egyesült Államokba ment. Mindkét országban angol szónokiataival lelkesedést keltett, 1859 ben III. Napoleon és Cavour segítségével akarta Magyarországot felszabadítani. *Amerikában e célra papírpénzt nyomtatott.* Ezen felirattal: „2 Február 1852 Hungarian Fuund Independent Dollars New York L. Kossuth“ Miután III. Napoleon és I. Ferenc József békét kötöttek, terve nem sikerült és Torinóban telepedett le.

Emlékezzünk!

23 évvel ezelőtt augusztus 26-án lobogó zászlók alatt és virágszőnyeggel borított utcákon, mámoros éljenzések között vonultak be Horthy Miklós darutollas katonái Mohács véraztatta földjére. 23 év telt el azóta, hogy felszabadultunk a szörnyű lidércnyomás alól. 23 esztendő telt el, mely idő alatt az öröm és bánat váltakoztak életünkben, de szabaddok és magyarok voltunk és lehettünk. A huszonharmadik év hajnalán ismét fegyverrel kezében védi ezt a független magyar életet a mindent elsöpörni akaró keleti veszedelemmel szemben a magyar katona.

Huszonhárom év előtti idő csak tetszhalál volt, de ma az örökös rabszolgaság és végsőpusztulás mereszti felénk vörös rémét.

Emlékezzünk... s tudni fogjuk köteleltségünket.

HIREK

Honvédüzenetek. *Frey János* tizedes, *Kirsching Bálint* őrvezető *Bánovics István* és *Borbély Pál* dunaszekcsői lakosok bajtársi üdvözlőket küldik hozzátartozóiknak és szeretettel gondolnak rájuk. Tábori postaszámuk. Z. 690.

Burján István őrvezető szeretettel köszönti szüleit, ismerőseit és a mohácsi vízcserkészeket. Minél több levelet kér, *Vitéz Marosjvári Géza* zászlóssal együtt. Táb. postaszámuk. A. 756.

Pest Ferenc őrvezető szeretettel üdvözli szüleit, összes mohácsi ismerőseit, a mohácsi vízcserkészeket. Táb. posta sz. V. 217.

Dobszai János üdvözlőit és jókívánságait küldi valahonnan a Kárpátokból szüleinek, hozzátartozóinak, jóbarátainak, jól van egészséges és jól érzi magát. Minél több lapot és Mohácsi Hírlapot vár. Tábori postaszám. V. 534

Weber István, Peity János, Bubreg Antal, Gyurek Mátyás, Jakcsics Mihály, Vince János, Lukács Mihály, Keszthelyi János üdvözlőket hozzátartozóikat és jóbarátait, minél több lapot kérnek. Jól vannak és egészségesek. Tábori postaszámuk: V. 534

Kiss János, Takács István, Szücs János, Bender János honvédek lánycsöki lakosok, valamint *Faluhelyi Ádám* mohácsi-szőlőhegyi lakos üdvözlőket küldik, valahonnan a Kárpátokból, hozzátartozóiknak és jóbarátainak, jól vannak, egészségesek. Tábori postaszámuk. V. 534.

Hetyei István, Fröhling János, Grein Pál, szeretettel köszöntik hozzátartozóikat, családjukat, ismerőseiket. Táb. posta sz. Z. 690.

Biró Imre üdvözlő menyasszonyát, jól van és egészséges. Tábori postaszám. Z. 690.

Rózsashegyi József honvéd üdvözlőket küldi ismerőseinek és jóbarátainak. T. postasz. L. 160.

Halálozás. *Fridrich Margit* (a pécsi Fridrich könyvkereskedés tulajdonosa) folyó hó 23-án este 10 órakor hosszú szenvedés után Pécsen elhunyt. Halálát édesanyja *ö. v. Fridrich Sándorné szül. Kautnik Gabriella*, testvérei, köztük lapunk tulajdonosa és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése 25-én reggel a 8 órai engesztelő szentmise után a pécsi központi temetőben volt, mely részvét mellett.

Előléptetés. A m. királyi Belügyminiszter *dr. Németh János* városi tisztviselőt a VIII. osztályba léptette elő.

A rendőrség őrszemélyzeti osztályának új vezetője. A m. kir. Belügyminiszter Mohácsról Bajára helyezett *Gálszecsy Tivadar* m. kir. rendőrfőfelügyelő helyére Sátoraljaújhelyről *Horváth Ernő* m. kir. rendőrség-felügyelőt nevezte ki, illetve helyezte át a mohácsi m. kir. rendőrkapitányság őrszemélyzeti osztályának vezetőjéül.

Adomány. A Mohácsi Nyilas-keresztes Párt lapunk kiadóhivatala útján a bombakárosultaknak 100 pengőt adományozott.

Eljegyzés. *Jakszitz Hermina* és *Ernst Krane* SS katonai jegyesek.

A mohácsi vész 418-ik évfordulója. Mohács város közönsége ez évben is megünnepli a mohácsi vész évfordulóját. A 418 éves évfordulón délelőtt 10 órakor a fogadalmi templomban ünnepi istentisztelet lesz szentbeszéddel. Szentbeszédet mond *Bencez Ernő* szigetvári esperesplébános. Amennyiben e mise esetleges légiriadó miatt nem lenne magtartható, úgy azt este 7 órakor tartják meg belvárosi templomban. Délután fél 5 órakor ünnepség a Cselepaták partján lévő emlékműnél az alábbi műsorral: 1. Híszkegy. Játsza Leventezenekar. 2. Költemény. Szavalja *Blum József* levente. — 3. Ünnepi beszéd. Tartja *Mohos József* tanító. 4. Induló. Előadja a leventezenekar. 5. Az emlékmű megkoszorúzása. 6. Himnusz. — A város az aknaveszélyre való tekintettel ezen a napon nem indít hajót a Cselepatákhoz.

Halálozás. *Martinkovics János* a szigetvári kerület nyugalmazott tanfelügyelője, esperese és nyugalmazott lakocsi plébános földink aug. 19-én életének 57 ik, áldozópapságának 34 ik évében nagy türelemmel viselt hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése 21-én délután volt a róm. kat. temetőben igen nagy részvét mellett. Halálát *ö. v. Martinkovics Károlyné* sógornője, hugai és kiterjedt rokonság gyászolja. A Nemes szívé aldozatos lelkű *Martinkovics János* elhunytá osztatlan részvéit kellett nemcsak volt hívei, hanem Mohács város társadalma körében is.

Gyógyszerár megnyitás. *Lajos Tibor* dunaszekcsői gyógyszerész, a Schmidt féle gyógyszerár új bérője katonai szolgálattól visszaérkezett és folyó hó 29-én a gyógyszerárát újból megnyitja.

A városi gimnáziumban szeptember hó 2-án tartják a javítóvizsgálatot. A beírás szeptember hó 4-étől 6-ig délelőtt 9—1 óráig és 6-án délután 3—5 óráig. További tájékoztatást a hirdetőtáblán találnak a tanulók.

A rádió hírszolgálatának új rendje. A magyar rádió ma talán legsűrűbben hallgatott műsor számának, a hírszolgálatnak időrendjében augusztus hó 28-tól, hétfőtől kezdődően lényeges újítás következik be. Az utóbbi hetekben ugyanis a legfontosabb hírszolgálat, az esti 9 óra 40 perckor sugárzott adás a berepülési veszély miatt sürűn elmaradt és így a közönség a legújabb eseményekről sokszor nem kapott kellő tájékoztatást. A rádió hallgatói érdekében átállítja műsorát és augusztus hó 28-tól kezdődően a következő új rendeletet lépteti életbe: Az eddigi esti 9 óra 40 perces összefoglaló hírszolgálatot este 8 órától 8 óra 20 percig állítja műsorába. A délutánonként eddig 6 óra 50 perckor sugárzott hírek elmaradnak és ezek helyett este 10 órakor állítanak új hírszolgálati időt a műsorba. A többi hírszolgálat időpontja változatlan marad.

Megszűnt a lakóházi riasztószolgálat. (MTI.) A m. kir. Honvédelmi miniszter rendeletileg a lakóházi riasztószolgálatot aug. 20-tól további intézkedésig megszüntette, erre vonatkozó rendelet hatályon kívül helyezte.

Halálozás. *Légrádi Mátyásné Lauly Mária* életének 32 ik évében augusztus hó 23-án elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 5 órakor volt a róm. kat. temetőben nagy részvét mellett. Halálát férje *Légrádi Mátyás*, gyermekei, testvérei és kiterjedt rokonság gyászolja.

Újjászervezték a pécsi színtársulatot. A pécsi színtársulat *dr. Székely György* igazgató vezetésével pécsi színiéviadóját szeptember hó 1-én Kaposváron, míg Pécsen a rendszeres előadásokat november hó 3-án kezdi meg. A társulat prózai gárdájában nem történt nagyobb változás. Azok névsora ez: *Zách János* és felesége *Almási Judit*, *Paraghy Éva*, *Sebők Margit*, *Náday Pál*, *Bakos László* új tagként szerződtette az igazgató Záchnéen kívül *Kemény Erzsit*, a jövővi anyaszínésznőt. Most folyik a tárgyalás a budapesti Madách színház tehetséges fiatal tagjával *Mádi Szabó Gáborral*, aki Kosztolányi Broniszláv szerepkörét fogja betölteni. Az operett társulat tagjai közül csak három kedvelt művész maradt vissza: *Márfi Vera*, *Benkő Béla* és *Csonka Andra*. Új tagok: *Kovács Gyula* másodbonviván Erdélyből. *Fosztorácz Kató* szubrett Szegedről, *Antal Erzsit* anyaszínésznő, *Mályai György* naturburs *Gyenes Magda* énekes naiva Szabadkáról. A táncmester *Kuti József*. Karmester továbbra is *Szatmári Endre*. Prózai darabokat *Zách János*, operett előadásokat *dr. Székely György* igazgató rendezi

A katolikus iskolákban is szeptember hó 1-én kezdődik a tanítás. A Magyar Kurír jelenti: *Serédi Jusztinián* bíboros hercegprímás a kat. iskolák megnyitására akként rendelkezett, hogy közép és középfokú iskolák, iskolai jellegű tanfolyamok, az iskolai évet szeptember hó 1-én kezdjék meg.

Iparosok figyelmébe! Az ipartestület értesíti tagjait, hogy a következő anyagok kerülnek kiosztásra: cipésziparosok részére különféle bőryanag; üvegeseknek táblaüveg; sütőiparosoknak mosószappan. Utalványok átvehetőek az ipartestületnél.

Megszűnik a Kárpátalja elrendelt postakorlátozás. MTI. A postavezérgazgatóság közli, hogy egyrésztől az ungi, beregi és máramarosszigeti közigazgatási kirendeltségek, továbbá Ung, Bereg, Ugocsa, Máramaros vármegyéek, valamint Ungvár város területe, másrésztől a hátsószág közötti posta és táviróforgalomban augusztus 6-óta fennálló korlátozások a hátsószágból az említett területekre irányuló viszonylatba augusztus 21-én 0 órától kezdve megszűnt. A távbeszélő forgalomban augusztus 6-eltől is fennállott korlátozások továbbra is hatályban maradnak.

Megszüntették a rögzített adók rendszerét. A m. kir. Pénzügyminiszter rendeletileg a vagyon és jövedelemadó kivételénél a rögzített adók rendszerét megszüntette és utasította az illetékes hatóságokat, hogy tüzetes és új vizsgálat alapján állapítsák meg a jövedelem és vagyonadó alapot és így vessék ki az erre az évre fizetendő jövedelem és kereseti adót.

Utazási igazolvánnyal lehet csak Kárpátaljára utazni. MTI. A m. kir. Belügyminiszter rendelete szerint augusztus 21 napjától a kárpátaljai területre, valamint Máramaros, Ung, Bereg, Ugocsa vármegyéekbe, valamint Ungvár városba további rendelkezésig csak utazási igazolvánnyal szabad beutazni. Az igazolvány kiállítását a községi előjáróságnál, illetve rendőrkapitányság vezetőjénél lehet kérni. A kérelem felett az alispán, illetőleg a rendőrkapitányság vezetője határoz. Utazási igazolványt magán személyek részére csak az esetben adható ki: Ha az illetőnek a fenti területen legközelebbi hozzátartozója elhalt, vagy életveszélyesen beteg, vagy sérült állapotban van és azt a kórház parancsnoka, vagy igazgatófőorvos, illetve tiszt főorvos igazolja. 2. Ha a kérelmező különleges méltánylást érdemlő létkérdést érintő magánügyét hatóság igazolja. 3. Ha bírósági, rendőrségi, közigazgatási, vagy másnemű hatósági tárgyalásra való megidézését a kérelmező igazolja. Az utazási igazolvány csak indokolt időtartamra állítható ki, meghosszabbítására a tartózkodási hely szerint illetékes hatóság (alispán, rendőrkapitányság vezetője) jogosult.

A zsidók részére történő fizetés módja. A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter a következő körrendeletet intézte valamennyi I. és II. o. iparhatóságához: »A zsidó kereskedőkre eddig kiadott különböző rendeletek értelmében akként intézkedtem, hogy a zsidók részére történő mindennemű fizetést a zsidók zárolt számlájára kell teljesíteni. Ezt a rendelkezést most akként módosítom, hogy mindennemű ilyen fizetés a 157880. P. M. számú »Zsidó vagyonok letéti számla Budapest« elnevezésű postatakarépjárási csekk-számlára kell teljesíteni. A postatakarépjárási befizetési lap elismervényein fel kell tüntetni azt a zsidó céget, amely cégnek a befizetés eszközölte.

Uj „Hadirokkant jelvény“ igazolvány. A Honvédelmi miniszter a „Hadirokkant jelvény“ igazolvány mintáját a tényleges és hivatásos állományból származó Tűzkereszt tulajdonos hadirokkant honvéd egyének számára megváltoztatta. A rendelet szerint az eddigi igazolványok kiállítását augusztus 15-től kezdődőleg be kell szüntetni és az igényjogsultakat az ujjonon rendszeresített igazolvánnyal kell ellátni. Az igazolvánnyal már ellátottaktól a régi igazolványt a kiállító parancsnokságnak be kell követelni, meg kell semmisíteni s az ujjonon rendszeresített igazolvánnyal kell kicserélni.

Anyakönyvi bejegyzések 1944 augusztus 18-tól —25-ig. *Születések:* Pávkovics Anna, Ollé György László, Sándor Erzsébet, Hites Kinga Terézia Margit, Kender Mária, Bártfai László János, Gojkovics Irén, Heidinger Anna Ilona.

Házasságkötés nem volt.

Halálozások: Fűzes Éva Irma, 4 napos, Martinkovics János 56 éves, Csépe Hermina 5 éves, Karsai András 43 éves, Légrádi Mátyásné 31 éves.

— **A földművelésügyi miniszter vetésjelentése.** A földművelésügyi miniszter mai vetésjelentése szerint a buza, rozs, őszi árpa aratását befejezték. A kalászosok teltek, a szemminőségek jók, a szalmahozam általában közepes. A tavaszi árpa és zab aratása még folyamatban van. A kukorica cső és szemképződése jónak ígérkezik. A burgonya korai fajtái piacra kerültek általában a gumók elég nagyok. A kerti vetemények közül a későiek erőteljesen fejlődnek. A gyümölcsök közül a cseresznye és meggy jó közepes, a kajszibarack közepes termést adott. Almából, körtéből, szilvából, dióból közepes termés várható. A szőlők állapota kisebb mérvű lisztharmat és jégkártól eltekintve, általában kielégítő.

— **Megszigorítják a bérautók használatát.** M.T.I. A kereskedelem és Közlekedésügyi miniszter rendeletével szeptember hó 15 től kezdődően a bérautók használatát egyes kivételektől eltekintve igazolványhoz köti. A rendelet szerint vannak az ország területére szóló igazolványok és vannak olyanok, amelyek egy-egy vármegye, járás, város, vagy község területére érvényesek. Az egész ország területére és Budapestre szólókat a Kereskedelem és Közlekedésügyi miniszter, míg a többieket az illetékes törvényhatóság első tisztviselője városoknál a polgármester állítja ki. A rendelet értelmében igazolvány nélkül igénybevehető a bérautó, csomaggal utazóknak, pályaudvarra vagy pályaudvarról történő fuvarozásnál, lelkészeknek beteglátogatás céljából, a legalább 75⁰/₀ os rokkantaknak, továbbá halasztást nem tűró esetekben kórházba, szanatóriumba, vagy orvoshoz szállítandó beteg, fuvarozására, valamint esküvői és temetési fuvarokra.

— **Javult az állattartás helyzete, rosszabbodtak a munkáviszonyok a mezőgazdaságban.** Az Országos mezőgazdasági kamara jelentése szerint júliusban az időjárás kedvezően befolyásolta a kalászosok szemfejlődését, majd a későn beköszöntött nyári meleg az elmaradt kukoricák erőteljes fejlődését segítette elő. A buza, rozs és őszi árpa aratását júliusban mindenütt befejezték, a szemek általában teltek, minősége jó, a szalmatermés mennyiségre közepes hozamot adott. A kukorica, burgonya, cukor és takarmányrépa fejlődésére az esős és meleg időjárás kedvező volt. A nagy munkás hiány miatt azonban a növényápolási munkálatok visszamaradtak s így a kapásnövények meglehetősen gazosak. A szőlőben mutatkozó jó termés a peronoszpóra erősen megzavarta, aminek oka a rézgálichiányon kívül az általános munkáshiányban keresendő. A rétek és legelők fejlődése a sok csapadék következtében erőteljes volt s így kijáró jószágnak elegendő takarmányt biztosít. Hasonlóképpen a szántóföldi takarmánynövények is igen jól fejlődnek, így az állatok téli takarmányozásának kilátásai megjavultak, bár a sok eső következtében a szénák minősége leromlott.

— **Szakiskolát végzetek összerírása.** A nemzeti Munkaközpont kebelében működő szakiskolások országos elnöksége ezuton kéri fel címük közlésére mindazokat a keresztény magyar szakiskolásokat, akik Magyarországon, vagy megszállt területen fa-, fém-, textil-, elektromos-, mechanikai, bányászati- vagy kohászati szakiskolák valamelyikében érvényes vég bizonyítványt szereztek. Cím: Budapest, IX., Üllői út 19.

SPORT.

Uszóverseny augusztus 27-én. Az augusztus 20 napjára meghirdetett uszóverseny technikai okokból nem volt megtartható s így azt a rendezőség augusztus 27-én tartja meg a partfürdő előtt. Felkéri a rendezőség az összes érdeklődőket, ifjúsági egyesületeket és szervezetek vezetőit, hogy a versenyre minél nagyobb létszámban nevezzenek be. A verseny kezdete délután fél négy órakor a partfürdő előtt.

SPORTHIREK:

Az NBI és a Körzeti Bajnokság bajnoki küzdelmei vasárnap az egész országban megkezdődnek.

A Pécsi Kerület első osztályainak 1944—45 évi bajnoki mérkőzése előreláthatólag szeptember elején veszik kezdetüket.

A közelgő bajnoki nyitány ellenére is az MTE berkeiben egyelőre csend uralkodik.

Németh József az MTE játékos és h. intézője ismét visszatért Mohácsra s az egyesület rendelkezésére áll.

Dunaföldvár levente csapata Szombathely csapatával szemben 2:0 arányban alulmaradt az elődöntőben és így kiesett a további küzdelemből.

Felelősszerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó
FRIDRICH OSZKÁR

Nyilttér.

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Köszönetnyilvánítás.
Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik a szerzett sógor, nagybácsi és rokon **MARTINKOVICS JÁNOS** esperes-plébános elhúnyta alkalmából részvétük kifejezésével, temetésen való megjelenéssel, koszorúk és virágok küldésével nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek.
Mohács, 1944. augusztus hó.
A gyászoló család.

ELHELYVEZKEDNE a bombázás miatt Budapestről elmenekült 46 éves férfi 4 középiskolával

irodai munkára, esetleg könnyebb fizikai munkára.
Ovoda utca 2.

ELADÓ
1 db villanymotor
7 1/2 Hp.
Megtekinthető: **Indóház utca 1.**
Fatelepen.

**JÓ
ORÁT
AKAR?
PERJÉSIHEZ!
M E N J E N!**

Gyermeklányt

keresek két éves kislány mellé
Tasch Ottóné
Kossuth Lajos utca 47.

Jó házból való fiú
TANONCNAK
fizetéssel felvétetik.
Mester és Barabás
fűszer- és csemegekereskedő
Mohács.

Községi Élelmiszer Üzem
Mohács, Jókai Mór utca 21.
keres egy kocsist
azonnali belépésre vagy
szeptember hó 1-ére.

Üzletáthelyezés.
Értesítem a tisztelt vevőközön-
séget, hogy

lisztüzletemet
Horthy Miklós út 29. szám alól
Szentháromság utca 12. sz. alá
(volt Weiler-ház) helyeztem át.
További szíves pártfogást kér:
özv. Pazaurek Ferencné
lisztkereskedő.

ZRINYI UTCA 17. számú
ház eladó.
Érdeklődni lehet: **Húsz Istvánnál.**

Különbejárattú
bútorozott szoba kiadó
Széchenyi tér 13.

Hirdetmény.
A Mohácsi Református Egyház
szeptember 3-án délelőtt 11 órakor
a református népiskola udvarán
(Kálvin utca 6. szám alatt) az
egyház tulajdonát képező földeket
1. A szigeti oldalon a 722. és
726-os dűlőkben, a **Róna-féle**
puszta mellett tagosított 20 és
fél magyar hold szántót,
2. a mohácsi oldalon, a 35 ik
dűlőben tagosított és 2600 négy-
szöglet kitévő szántót 6 évi
időtartamra
nyilvános árverésen
a legőbbit ígérőnek bérbeadja.
Kéri az árverezni óhajtókat
pontosan megjelenni.
Mohács, 1944. augusztus 24.
Református Egyházközség.

OMNIA FILMSZÍNHÁZ
Augusztus 25—26—27—28
A VARIETÉ
CSILLAGAI
Augusztus 29—30
Szabadság vagy halál

Hivatalos gabonaárak
1944 augusztus hónap:

Buza	40.— P
Rozs	37.— P
Takarmányárpa	36.— P
Sörárpa	40.— P
Zab	40.— P
Morzolt tengeri	36.— P
Bab, fehér	80.— P

**Angóranylul és birkagypajú
fonását vállalom**
Szentháromság utca 5.

Műhelymegnyitás!
Értesítem Mohács és környéke
közönségét, hogy **Mohács-szigeten**
Csala 3. szám alatt (a baracskai
kövesút mellett a 4 es km-köndél)
kádárműhelyt
nyitottam, hol mindenféle faedé-
nyek szakszerű készítését vállalom
Állandóan raktáron tartok új
hardókat és lugzókat.
Szíves pártfogást kér
Keller Ádám
kádármester.

Mohács megyei város polgármesterétől
7542/1944. kig. szám.

Hirdetmény.
A közellátási kormánybiztos úr 2249/
1944. számú rendeletére közhírré te-
szem, hogy a «burgonyaforgalmi Köz-
pont» Oszvald Ferenc mohácsi lakos,
mint Farkashy József helyi kereske-
dőtől a bevásárlási arcképes igazol-
ványt visszavonta.
Mohács, 1944. évi augusztus hó 21.
Vitéz Szőnyi Alajos s. k
polgármester.

Mohács megyei város polgármesterétől
7615/1944. kig. szám.

Hirdetmény.
Tárgy: tüzfakiosztás.

Mindazok, akik tüzfizakiosztásuk
biztosítása érdekében a folyó évi márci-
cius, április havában a tüzfát Sik Sán-
dor, Főrizs István és a főhercegi ura-
dalom telepén igényelték a hatóság által
megállapított mennyiséget az alispán
úr rendelete alapján kizárólag a főher-
cegi uradalom telepén vehetik át (Fel-
szabadulás útja). A kiszolgáltatásnál
elsősorban azok jönnek tekintetbe, akik
a népmozgalmi hivatal igazolását fel-
tudják mutatni (hadirokkantak, hadi-
özvegyek, hadbavonultak hozzátartozói).
A fa átvételéhez a vásárlási könyvecske
is szükséges. Tekintettel arra, hogy a
telepen kis hely áll rendelkezésre,
viszont a fa elszállítását az ügyosztály
újabb aknazárlat előtt szeretné befejezni,
figyelmeztet mindenkit, hogy igyekez-
zék a fáját lehetőleg azonnal átvenni,
nehogy megtörténjen az, hogy egyesek
kényelmességük miatt a tüzfátot telje-
sen elessenek.

Akik folyó év március, április havában
fát nem igényeltek sehol sem és ennek
következtében egyik kereskedő nyilván-
tartásában sem lettek felvéve, pótlólag
előterjeszhetik az igényüket folyó év
augusztus hó 31-ig a közellátási ügy-
osztály Király út 24. szám alatti hiva-
talis helyiségében. Ezen pótigénylők
fát csak akkor kaphatnak, ha a felfek-
tetett kimutatást az alispáni hivatal
jóváhagyja. A jóváhagyásról a közön-
séghez hasonló módon tájékoztatjuk.

Azok a fogyasztók, akik az Urbéresek
eredjében kitermett fából igényelték a
fát majd a Főrizs István Felszabadulás
úti telepén fogják megkapni. A kiadás
idejéről a közönséget kellő időben
hasonló módon tájékoztatjuk.
Ismétellen hangsúlyozza az ügyosztály
hogy a kiutalt fát igyekeztek mindenki
sürgősen átvenni, mert amennyiben azt
tapasztalná, hogy nem viszik oly mér-
tékben mint az kívánatos lenne, úgy
a fát mások részére fogják kiutalni,
akik azonnal hajlandók hazaszállítani.
Mohács, 1944. évi augusztus 22-én.

vitéz Szőnyi Alajos sk
polgármester.